Sosiaali- ja terveysvaliokunta, HE 159/2025 vp

ASIANTUNTIJAKUULEMINEN HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ

17.3.2026, Lauri Tanner, hallintojohtaja, HUS-yhtymä

MIKÄ HE:SSÄ ON ONGELMANA

HE 159/2025:n ehdotukset ovat kannatettavia. HE:ssa ei kuitenkaan ole huomioitu HUSin järjestämisvastuuta ja Uudenmaan erillisratkaisun vaikutuksia.

- HE johtaa Uudellamaalla tavoitteidensa vastaiseen lopputulokseen.
- Ennakoivan terveydenhuollon toimet ehdotetulla tavalla
  - olisi vaikea järjestää Uudenmaan laajuisesti
  - johtaisivat eri organisaatioiden päällekkäiseen työhän ja tarpeettomiin kustannuksiin
  - olisi järjestettävä tietosuojan ja tietoturvan kannalta ongelmallisella tavalla.

TAUSTAA

HUS Helsingin yliopistollinen sairaala:

- Suomen suurin yliopistosairaala.
- **Järjestämisvastuussa** erikoissairaanhoidosta Uudellamaalla, samoin kuin terveydenhuoltolain mukaiset tehtävistä.
- **Järjestämisvastuussa** valtakunnallisesti useiden harvinaisten ja vaikeiden sairauksien hoidosta.
- Myös preventiivisiä tehtäviä, kuten perinnöllisyysneuvonta.
- Lakisääteisiin tehtäviin kuuluu myös terveyden edistämiseen liittyvä koulutus-, tutkimus- kehittämis- ja innovaatiotoiminta.
- Ainoa Uudenmaan laajuinen toimija; **kyvykkyys tietojen hyödyntämiseen ennakoivassa terveydenhuollossa.**

MITEN HE:N ONGELMAT TULISI KORJATA

1. Ehdotuksessa ei tunnisteta oikein HUSin järjestämisvastuutta sekä tehtäviä Uudellamaalla ja valtakunnallisesti.

   → **HUSin oikeus ja velvollisuus toteuttaa ennakoivan terveydenhuollon toimia tulee sanoa suoraan lakitekstissä.**

2. Ehdotus asettaa Uudenmaan asukkaat eriarvoiseen asemaan muuhun Suomeen verrattuna, kun alueen keskussairaala ei saa toteuttaa ennakoivaa terveydenhuoltoa.

   → **HUSilla tulee olla oikeus toteuttaa tehtäviä koko Uudenmaan laajuisesti, hyödyntäen Uudenmaan potilastietoja yhteistyössä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kanssa.**

- Tarkat muutosehdotukset lakeihin ja perustelutekstiin ovat HUSin kirjallisessa lausunnossa.

MITÄ HUSIN ENNAKOIVA TERVEYDENHUOLTO ON KÄYTÄNNÖSSÄ

Esimerkkejä HUSissa vireillä olevista kehityshankkeista:

- itsetuhoisten potilaiden tunnistaminen
- sokeutumisvaarassa olevien potilaiden tunnistaminen
- suolistosyövän riskiryhmään kuuluvien potilaiden kutsuminen seulontaan
- harvinaissairauksien tunnistaminen väestötasolla
- neuvolatietojen hyödyntäminen lasten sairauksien varhaisessa tunnistamisessa.

- Toiveet varsinkin tekoälyalgoritmien kehittämiseksi ja hyödyntämiseksi jatkuvasti kasvussa.
- Lainsäädäntö mahdollistaa kehittämisen, ja HUSilla on siihen osaaminen.
- **Lainsäädännön tulee mahdollistaa myös kehitystyön lopputulosten hyödyntäminen potilaiden parhaaksi.**